

ועוד מענייני קראק פאט והטמנה - שיעור 143

- 1) Will taped adjustments of crockpot knobs remove איסור? 2) What can one do to save burning chulent in crockpot? 3) Is hot plate or tray considered covered with *blech*? 4) Can one use water in urn that was covered (טמון)?

I. קראק פאט שיצטמק וישרף הטשולענט מה הן העצות על פי ההלכה לעשות ועיין בספר קובץ משיב בהלכה ממכון להוראה שנתן כמה עצות

- (א) שישפוך ממיחם שיש בו חמין לתוך הקראק פאט
 (ב) שישאב בכלי מן המים שבמיחם ויתננו בתוך הקראק פאט
 (ג) שיקח מים מן המיחם על ידי הברזה בכלי וישפכנו לתוך הטשולענט
 ונראה לי שכל העצות הנזכרים למעלה אינם כהלכתה משום שהקראק פאט אינו קטום ויש בו איסור שהייה לכתחילה והעצה הרביעית -

(ד) שיוציא את הקדירה מן החלק החיצון וישפוך הטשולענט לתוך קדירה רגילה ריקנית ויעמידנו על התנור המכוסה בכלעך גם זה יש מפקפקים בדבר ועיין בשש"כ (ה - ה' - הערה מ"ד) דיש לסמוך על השעה"צ (רנ"ג - סקמ"ז) דפינה ממיחם למיחם מותר ולא כהמג"א (סק"כ) שכתב לאיסור ושכן דעת הרמ"א וע"ע באג"מ (ז - ס"ט) שפסק המג"א והרמ"א לחומרא ולא כהמ"ב ורב ש.ז. אויערבך שמקילים בדבר (ה) לערות תבשיל שבקדירה גדולה לקדירה קטנה ולהחזירה ע"ג האש תלוי במחלוקת הנזכר באות ד'

II. ופלאטה חשמלית שאי אפשר להגדיל החום ורק עם הכנסת התקע פועל ובהוצאתו מפסיק אם דינו כקטומה ואין צריך בלעך

- (א) עיין בשו"ת ציץ אליעזר (ח - כ"ז) שהובא בשם שו"ת ישכיל עבדי דאין דינם כגרופה וקטומה וחלק על פסקו ומכריע בשו"ת הר צבי (קל"ו) להתירא
 (ב) ושו"ת אג"מ (ד - ע"ד אות ל"ה) כתב דאם אין שם אלא מדה אחת להחום וא"א להתבשל שם דינו כקטומה ואין צריך בלעך ומותר ליתן לכתחילה כקדירה חמה
 (ג) אמנם סתימת הפוסקים לאסור ליתן לכתחילה ורק החזרת התבשיל עליה מותר ע"פ תנאי החזרה (ש"כ ח - כ"ה)

III. ערב שבת Enclosing urn in urn cover

(א) עיין בשש"כ (ה - הערה קל"ג) שהובא בשם הגרש"ז אויערבך דרואין את הבגדים כגפת וחול דאף דאין שייך בהם חתוי אפ"ה אסור גזירה אטו רמץ (רנ"ז - ח)

(ב) עיין בשו"ת יביע אומר (י - ל"ג) שכתב להתירא משום דפלאטה חשמלית שאין כל אפשרות להגביה את מדת החום שלה לא שייכא שמא יחתה בגחלים וראיתו מטוח בטיט דלא שייך ביה שמא יחתה. ולי נראה דמשם אין ראייה משום דשם הוא עושה מעשה בידים לטוח בטיט ולכן אין אנו גוזרים שמא יחתה משא"כ בפלאטה חשמלית. והביא עוד סניפים להיתר (ל) דלשיטת הרמב"ן אם מפסיק אויר בין קדירה ולגחלים אין בנידן דידן איסור וכאן חוטי החשמל שבתוך הפלאטה אויר מפסיק ביניהם (מ) ועוד דעת הרשב"ם ורבינו יוסף (נמוספות מ"ז) שכל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו איסור הטמנה (נ) ועוד דכל מידי דשרי להשהותו ע"ג כירה קטומה שרי לטומנו בדבר המוסיף הבל מבעוד יום (צית יוסף צ"ס שצלי הלקט ס"ס רנ"ג)

(ג) עיין בשו"ת שבט הלוי (ה - ל) שהתיר לכסות הסעמאואר (urn) עם בגד שישמור חומו דאין משימים הבגדים רק כאשר בנתים נכבה כח האלקטרי שישמור חומו שכבר נעשה וכוונתו רק לשמור חומו ונקרא דבר המעמיד הבל

(ד) ועיין בשו"ת חשב האפוד (ב - י"ז) שג"כ דן להתירא לשהייה וגם להטמנה. לשהייה משום דדוקא בתנור העשוי להשתמש כל השבוע אוסרים המעזיבה לשהייה אבל פלאטה הנעשה במיוחד לשבת נקרא קטום ועיין במג"א (רנ"ד - סקמ"ו) שמים אין ראוייה כפרות ועוד

דמיירי דקבעי ליה להדחה ולהטמנה כשיטת הרשב"ם דמתיר הטמנה בתבשיל שמבושל כל צרכו וכתב שבמדינת גליציה היה המנהג להקל כהרשב"ם ונראה לי דאין להקל בכל זה

IV. עוד צדדים להקל בקראק פאט -

(א) **טח בטיט עיין ברמ"א** (רנ"ז - ח) "דהטמנה שעושין במדינות אלו שמטמינים בתנור וטחין פי התנור בטיט שרי לכ"ע" ויש חיישינן לתשובת המהרש"ל (סימן ס) שמחמיר בטח בטיט וכן כתב המ"ב (סקמ"ז) דטוב להחמיר אבל ע"ע בשער הציון (רנ"ז - סקמ"ו) שאילו ראה המהרש"ל ודעימיה המחמירים סברת האור זרוע לא היו מחמירים בזה וכן כתב האליהו רבה (רנ"ז - סקי"ח) שכל שהוא טוח בטיט לא גזרינן שמא יחתה וכן פסק בש"ע הרב (סעיף י"ז) ולכן נראה דה"ה אם סתם הקראק פאט בסרט שקורין Tape ויש כאן ספק ספקא להקל באיסור דרבנן (ע) אפשר הטמנה ברובא לאו שמיה הטמנה ואם תמצא לאמר דשמיה הטמנה (כ) אפשר ההלכה דטח בטיט מותר כדברי הרמ"א

(ב) **ועיין בספר ברכת השבת** (דף מ"ג) מאת הגאון רב אליהו הלוי פישר ראש כולל גור בענין הקראק פאט דאפילו אין שייך לגרוף ולקטום אם סוגר ע"י דבק יש בזה היתר טוח בטיט ושרי מע"ש כי אין חשש חתוי אבל לגבי חזרה השאלה אם נחשב חזרה לתוכה (ועוד אין חשוב קטום) ולענין הטמנה תליא במחלוקת הרב והמ"ב דהרב סובר שבכל תנור אפילו צר מאד נחשב אויר מפסיק ובמ"ב לא משמע כן ע"ש

(ג) **עיין בספר ילקוט יוסף** (שנת ח - דף קי"ח) דפלאטה חשמלית נקרא דבר שאינו מוסיף הכל ומותר להטמין בו ע"ש וצע"ג בזה עיין במ"ב (רנ"ז - סק"ח) דעומד בחמימותו מותר בהנאה אבל אסור משום הטמנה (ועיין בספר הלכות שבת זמטנח דף 76)

(ד) **והרמ"א** (רנ"ז - ב) שכתב שלצורך מחר מותר להטמין בדבר המוסיף הכל עיין באג"מ (ד - ע"ד צדיי צטמנה - אות 3) דאין לעשות זה אפילו בדיעבד והבדיעבד שכתב הרמ"א (סג) הוא לענין שמותר כשעבר ועשה ולכן אסור להטמין בדבר המוסיף הכל אף לצורך מחר אפילו שלא בדרך רגילות. ועל מה שכתב הרמ"א (סעיף ז) דבמקום שנהגו להקל על פי סברא זו אין למחות בידם אבל אין לנהוג כן בשאר מקומות. ולכן אין מקום להתיר הקראק פאט מטעם זה כי במקומינו אין אנו סומכים על קולא זה בקדירה רגילה משום דאין מקור בפוסקים לקולא זו ולכן א"א לומר דמנהג המקום לסמוך על זה בקראק פאט אבל לא בשאר קדירות וזה דברי הכל - - ולמוסיף הכל אסור אפילו בחול

(ה) **מי שמקפיד כשיטת הפמ"ג** (מ"ז סוף רנ"ט) דהטמנה ברובה שמיה הטמנה וכפסק הגרש"ז אויערבך וצריך לאכול במקום שאין מקפידים עיין במג"א (רס"ג - סקל"ג) דהעושים ב' ימים יום הכפור שאסורים לאכול מה שמבשלים בשבילו (טור סוף תרכ"ד) אבל אם שגג והטמין בדבר המוסיף הכל שרי לאכול (רמ"א רנ"ג - ב) וכן מי שמקפיד כשיטת המהרי"ל שהובא במ"ב (סימן רנ"ג - סקפ"ח) דאין המעזיבה שעל התנור חשוב בלעך וצריך דף אחר דינו כב' ימים יום הכפור. ואם שגג בדין יש להתיר משום דדבר שאין אסור לדברי הכל אין להחמיר בדיעבד (בה"ל רנ"ג - ח ד"ה "חס הסחירו ישראל")

(ו) **ולמעשה** כיון שיצא הדבר מכתב ידו של הגרש"ז אויערבך שהקראק פאט חשוב מוטמן והסכים לו הגאון רב י.ש. אלישיב צריך להחמיר כשיטתם ועיין בשיעור 141 הצדדים לאיסור. וכן פסק רב יעקב פאזען אבל מי שהולך כסדר בפסקי רב משה פיינשטיין אין צריך להחמיר וטעמו משום הטמנה ברובה אין חשוב הטמנה וצריך כולה דוקא ועוד יש סניפים להתיר (ע) הואיל והוא דרך בישולו של הכלי וכאילו היה מחובר להכלי וצריך הטמנה דוקא בדבר אחר (עיין בשו"ת עמק התשובה (ב - ב) וכן שמעתי מרב מנשה קליין ומרב מרדכי מרכז) (כ) אם יש אויר מפסיק כנידן דידן אין חשוב הטמנה (תוס' שנת מ"ח ד"ה "דזיתים") (ג) ועוד דאם סתם הידות של הקראק פאט בסרט שקורין Tape נקרא טח בטיט ומותר (חזו"ל ל"ז - סק"ז) (ד) ועוד דנקרא דבר שאינו מוסיף הכל אם מבושל ורק מעמיד החום (ילקוט יוסף שנת ח - דף ק"ח) (ה) ועוד סניף דדעת הרשב"ם ורבינו יוסף בתוספות (שנת מ"ו: ד"ה "צמה טומיין") שכל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו איסור משום הטמנה. ועוד סניף ממה שכתב השבלי הלקט שבבית יוסף (ס"ס רנ"ג) בשם רב ישעיה דכל מידי דשרי להשהותו ע"ג כירה שאינה גרופה וקטומה שרי לטומנו והמקילים ודאי יש מי לסמוך עליו